

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ambrosius Calepi||nus Bergomates: professor de||uotus
ordinis Eremitarum sancti Au||gustini: Dictionum
latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]:
earu[n]de[m]q[ue] interpre||tationu[m] collector ...**

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

T Ante O

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97871)

audere. His blandimentis et suavitatibus titillat aitas. Sic enim quod mortis fabricatrix est voluptas. Licet in Cato. At non voluptatibus tanta est titillatio in senibus.

Titulus nomen romanorum est a Titio bonoro. Titulus index cuiuslibet operis. In statu suo picturis titulum dicimus litterasque vel artificis vel eius cui statua vel imago est nomen demonstrat vel rebus quo factus est declarat. Sicut plurima et amplissima opera incendio consumpta restituit sed omnia sub titulo tamen suo ac sine ulla sita auctoris memoria. In titulis libri dicitur quod vel qualitas operis vel nomen auctoris vel nomen ostendit. Bar. Primum ubi est inquis cum sit liber iste secundus. Quid facia si plus ille pudoris habet. Tu tamen hunc fieri si maius regula prima. Quid de titulo tollere tota potes. Quid. li. de re. amo. Legerat huiusmodi titulum nomen libelli. Dicitur titulus a titio quasi titulus quod tunc factus auctoris et si quis alterius opus esse contendant veri officis in dicit nomen. Per translationem quibus ponit plaudere et digitare. Quid. li. de factis. Et tua praedam studio pectore Cesar. Nomina per titulos ingredimur quod os. Aliquod pro monumento. Apud. Quorum et proavorum titulus clarus. Tituli etiam dicitur sunt milites quasi tituli quod patria tuncant. Unde et Titio nomen est ortum. Perli. Hic neque more probo videas nec voce serena. Ingentes trepidare titos.

Titulo as. titulum impono. Hiero. in prolo. super Ps. Sic dicitur est certum quinquaginta psalmos David cecinit. Sicut aliorum nominibus titulatur.

Titubare as. pen. cor. proprie pedibus insistere nequeo quales sunt ebrii aut infirmi. Quinti. Sed iugulasti vulnerati circumstanti strauisti. Transfertur ad animam ut apud eundem. Neque ulla unquam tanta fuerit dicendi facultas que non titubet aut hereat quotiens ab animo verba dissentiant. Titubare quoque lingua et dentes dicuntur. Lacta. de ira dei. Arescant oculi os tremat lingua titubet dentes concrescent.

Tibymalus pe. cor. generis fructicis que a nostris lactuca marina dicitur. Col. lib. 2. Tibymalus maioris quod animalium ventrem soluit. Idem paulo supra. Haximusque vel minimum annuus earum labor est initio veris quo titymali floret fructus.

Tityrus pe. cor. nomen pastoris. Virg. in buc. Tityrus tu patule rictu et apud nos aries maior dicitur.

Ticyus Iouis filius. De quo Virg. li. 6. Nec non et ticyon terre oipotetis alumnus Lernere erat. Dicitur ferre in fabulis cum latrone vim inferre vellet ab Apolline sagittis confusus apud inferos magno cum cruciatu demersus fuit. Quid. li. 1. de pon. Sic in consumptum ticy semper renascens. Non perit vel possit sepe perire recur. Qui magnitudine corporis poetę dixerunt fuisse noue iugez. In Tibul. Dicitur rectus noue ticyus per iugera terre. Blanditas atra viscere pascit aues.

Tirponus pe. pro. fuit Laomedontis filius. Qui ut fabulę ferunt non iuuenis esset et decorus ab auroza dilectus et raptus fuit. Ex qua Demone genuit sed tandem post longissimam vitam audita Demonis filii morte in cicada versus dicitur. Dicente Doratio. Loga titypona minuit senectus.

T Ante O

Timolus pe. p. mons lydie ut scribit Plin. lib. 5. Croco floretissimus et vitibus plenus. Ser. scribit esse cilię de qua Dicitur. Riger arduo alto Timolus in ascensu cliuocis extensus vireo Sardibus hinc illinc paruis sinu hipeppis. Est ergo iuxta sardis que vides ex Herodoti Plinius testimonio in Lydia est. A quo nomen flumini datur est. Plin. lib. 11. 11. Non solum inuenitur nisi in flumine Timolo. Apud Col. li. 11. Timolus videtur esse genus arbutulę cui flores sint crocei. A poetis

est quibus supradicti. i. post. t. inuenim. Quid. li. 11. me. Delerere in nymphę vinceta timoli.

T Ante O

Tocos a ticto pario est id quod corrupte dicimus stocus sposito sicut senus a fetu.

Toga vestis communis omnium romanorum tam feminę quam maris sed fereba honestiorum toga viliorum. Dicitur toga a tegedo quod corpus tegat. Hęc lara erat et in sinu multis crispulis subtracta succingebatur. Tibul. Et fuit effuso cui toga lara sinu. Dicitur romani togati dicitur. Virg. Romanos rerum dominos gentesque togatam. Quam deo in pace tatum roge vltus erat (nam in bello deponstra toga clam ydę sumebat aut lena) factus est ut toga pro pace sicut arma pro bello ponat. Dicitur. Et dubium sit toga ne an bello pstatio fuerit. Togarum quoque varia erant genera. Et toga fereba toga vilis toga picta toga regis que erat auroz purpura interta qua reges vtebant que a Luio inter insignia tridubant numerat purpura an vocitata: et erat sine pectura. Tunica palmata a latitudine clauorum dicebat que nunc a genere picture picta appellat. Interdum toga accipit per peculiari habitu clientium et saluatorum togati libant salutem ut portulac consequerent. Bar. Dicitur vel a media nocte togatus ero.

Togati togati induit. Quam romani togati dicitur sunt quibus toga romanorum propria erat. Sic bi que principes civitatis officii gratia in foro deducebantur deinde domum reducebantur togis amicis et togati vocabatur. Iuue. Turbe rapida togate. Ibi etiam per diminutionem togatuli dicebantur.

Togate comedie que scripta sunt secundum ritus romanorum sicut grecas fabulas ab illoque habitu palliata appellamur. Nam greci supra tunica pallii ferebant. Togate tabernarie dicitur comedie in quibus non magistratus sed humiles persone inducuntur. Dicitur tabernarie quod olim tabulis domus communiter tegebantur.

Tolero as. verbum est male patientis cuius participio fit tolerater tolerantia et tolerantia tus. ut hoc est difficile toleratum per simplex tempus scribitur.

Tollo is. sustulit. et secundum antiquos rebus sublatum significat eleuatum sublimio. Plau. Tolle caput. Ulpian. Ius vicino non esse aliter edes tollere. Aliquod tollere est capere. Virg. li. 11. 11. geoz. Et sepe lapillos ut cimbe in stabiles fluctu iactate saburra. Aliquod suscipe. Suet. de Heronis parte. Decebat pygms morbo aque intercutis sublatum filio Merone ex agrippina germanici genito. Aliquod nutrit. Teren. Quicquid peperisset decreuerat tollere. Aliquod auferre. Cicero in Tel. Solem est de mundo tollere vident qui amicitiam e vita tollunt. Aliquod differre. Plau. Omnes tolle ex hoc die in aliam die. Aliquod inferre. Virg. Tollentque minas et sibilu colla tument. Et deponstra huius verbi sunt: Atollo quod est in aliam eleuato. Et tollit contra tollit. Plau. in aul. Contolla gradit: Et tollit in aliam eleuato: magnifico. Plau. in am. Deuolat angues iudat deorum in pluuium duo maximi cotinuo extollunt ambo capita. Sal. Ita eoz qui ea fecere tanta habent quantum ea verbis potuerit extollere per clara ingenia. Interdum differo. Cecili. Ibi intro atoz isthec aufer: tamen hodie extollat nuptias. Porollo et sustollo. de quibus locis suis.

Tolles dicitur quod tollantur et tument. Cuius diminutiuum Tonstille quod sunt in boie sicut glandule in sine cotinuo fauces occupat.

Tolutim pen. p. quasi volutim: hoc est volubiliter. Bar. Et equi quod ad verbedum est nar: tunc tradit magistrato: ve equilo doceat tolutim incedere. Addequitat bec ex Apollonio a Julio polluce dicitur: quod carpat in cursu teretia et tollat volubiliter ac modice vestigia.

Tolutarius siue **tolutarius** / equus quasi **volutarius** a pedu volubilitate qui alio noie asturco ab asturia byspanie oppido appellat. Hos gradarios vocant qm moli gradu r sine succurfatura gestat. Unde **Var.** Dic breuis ad nunez rapidos qui colligit vngues. **Genitab** armigeris gestibus altur equus. **Seneca** in eplis: Asturconibus inquit r tolutariibus manis. **Tolutloquia** / volubilis locutio. **Plinius**. **O pestifera** trux acerba tolutloquia.

Tomacula vel per **sinopam** tomacula / edulia sunt q se re ex teore porcino minutim cocio r iam semicocto / infusa ouis crudis r caseo optimo. r liquamine pipere aniso gngibere fieri cosuenerunt / regunturq omfuo sulto. **Pl.** Tomacine appellant q tomacula insubrea galli nostris rtipibus tomacellas. **3uue.** **Ca** diduli diuina tomacula porci. **Var.** Quoratis e gal lia appoiant **Roma** pene tomacine r tomace r pe talones.

Tomices. pe. coz. greco noie appellant ex canabi ipoli to r sparto leuit totie resles: ex qb fumes fut. **Pl.** lib. r vii. **Tomice** mozis spinaria circalita. **Diocru.** li. vii. docet asseres tomice religidos. **Pulullu** qz qz in collo habet aialia ne resseledant / tomices vocant.

Tomentu / lana breuis ac concisa q ex vellib a fullone poliendo detrahif: r quicqd sarcimnis ex quacumq re siue ex seno r pala siue ex pluma fuerit quo culcitrae sarcunt. **Var.** **Post** traherit ad culcitrae q in eas sagos aut tomentu aliud ve calcabar: ab inculcand do culcitra dicta. **Quide** aut tomentu deduci a **Teu** po qd significat in cido siue r tomos r tomie. **Seneca** Nihil miserius ero si sup tomentu circense incubabo. **Sue.** in **Liber.** **Deo** alimeta duiso subduca vt tomentu ex culcitra tetauerit mader. **Tomentu** aut aliud leuconicu dicebat qd fiebat ex lana alba cocisa. **Aliud** circense ex baru dimibus cocis factu. **Ides** strantru habebat plebeioz dictu circense q in circo romano sternebat illico egesti q secebant. **Senec.** lib. de bra vita. **Nihil** miseru ero / si lassa ceruix mea in manipulo ferri acquiescat si super circense tomentus per sarcinas veteris lintei effluens incubabo. **Var.** **Tomentu** / concisa palus circense vocat. **Ides.** p leuconico stramina pauper emit.

Tomos / ciuitas in poto ab eo dicta / **philicmedea** **Ab** syrii fratris meba frustulatum concidit. **Quid.** **Unde** tomos dictus locus hic: qz feru in illo. **Dembia** soroz fratris cosecuisse sui. **Item** tomos / fragmentus libri abscissum. **Qd** tame r piplo libro seu volumie simpexco accipit. **Ca** **Higenes** tertiu libroz suozu genus tomos inscripfit: quos vt ait **Hieronym** nos possum appellare volumina. **Ides** ait: **Edidit** innumerabiles comentarios quos ipse appellat tomos.

Tomyris pe. coz. fuit regina nobilis **Wassagetaru** in scythia que cyru debellauit r interemit. **De** qua **Herodo.** r **Iustinus** scripserunt.

Tondeo es. rotundi consum: sicut eius coposita no geminent syllaba feriti r significat lana siue capillos r hmoi in cido. **Hiero.** in lib. **Reg.** **Beccidit** vt tonde: retur grex eius in carmelo. **Lice.** lib. v. **Regis** virgines vt tostricule tondebant barba r capilla patris. **Et** tondere / pascere r aliquid secare. **Virg.** lib. j. **geoz.** **Ter** ceteru niuei tondent dumeta iuueni. **Idem:** **Mo** cre arida priata tondent. i. secant. **Diuis** verbi composita sunt. **Attondeo** / qd est perfecte tondeo. **Die** / ro. ad **Varcella.** **Et** curus attondens vitem falce vinitoz aliquid dauidicu cantat. **Plau.** in ca. **Sed** vtz stricim me atronsum esse dicat: an per pectine nescio. **Detondeo.** de quo **lupta.**

Tonso. as frequetatiu. unde r detonso. **Bel.** **Capillos** dialis nisi qui liber homo est no detonsit.

Tonsus a. um. participiu qd est coma abscissa: vt **ton**

sus homo: sicut in tonsus capillus. **Hinc** rasi montes qui syluis carent in tonsi syluosi. **Var.** **In** rasi montes r feris pleni. **Aliqu** rasius ponit p minuto. **Virg.** **Tonsis** ferit matula villis. **Tonia** olua dicit que minutis frondibus copita est: quasi a tonsore coposita. **Virg.** lib. v. **Ipse** caput tonie folis euincit olue. **Idem:** **Tonsis** ferat mantilia villis. **Tonsus** us. no men. ide qd tonsio r tonsura. **Tonsor** r **tonstru**: no mina verbalia.

Tons dicunt oues. **Hiero.** in canticis. **Detes** tui sicut greces toniaz q ascenderit de lauro. **Et** **tonse** dicitur remi a circucidendi fluctibus. **Virg.** lib. vii. **Et** in lento luctantur marmore tonse.

Tonsorius a. um. qd ad tondeu pinet: vt **culter** tonsorius. **Uide** in dictione candeo.

Tonsilis r hoc ronsile qd rsum est: ac in orbem r comaputatu: vt **Tonsiles** olez r ronsilis buxus / habetqz penultima corepra.

Tonsilla le. palus dolatus in acumine r cuspede pfer rarus q nauis religade causa in litore figit. **Actius** **Lacete** r ronsillas in litore edite. **Tonsille** etia dimi nutiu a tole. **Toles** autez vt inqz **festus** / est tumor fauciu. **Et** pprie snt circa vuaz ex veraqz parte infra fauces / vocaturqz glandule ob quada glandis sicutudem. **Post** eria dicit **Tonsille** rons loca in qbus fistule r cibalis r spiritalis religate sunt: vel qz hmoi morbus tam uehemens / acutus est: vt non minus q acutores parilli pungat.

Tostrina pe. pro. loc in q rtonderi solet. **Plau.** in as. **Ab** banu in rstrina iussera venire: is nullu venit.

Tono. as. au. ati. r **Tono** is. tonulit. **Var.** in cu. **So** nitus matris deu tonitus tibi semiuiri. **Et** a tonatu sit tonatio: a tonitu sit tonitus. **Est** aut tonare tonitum reddere / sonare / alte loqui. **Diuis** coposita sunt **Attono.** **Unde** attonitus / stupefactus. **Virg.** **Tali** bus attonitus iussis. **Contono** / simul tono. **Hiero.** ad **Helio.** **Diuis** vocibus euangelii contonat / no potestis duobus dnis seruire. **Circutono** / circustre pitum facio. **Doro.** in **Ser.** **Hunc** circumtonuit gaudens bellona cruetis. **Detono.** **Intono** / valde tonoz: vt **Intonuit** de celo dñs **Moza.** in ep. **Intonara** p / tulit. **Pertono** / perfecte tono / retono. **Hiero.** contra **Delu.** **Qu** vo vor illa pronuit / rcp / breuiatu est: reliquu est: vt qui habet vroz sic sint quasi non habet res. **Et** omnia habent penul. core.

Tonitrus us. r tonitru declinari potest. **Qui.** libro. ii. me. **Qu** solet tonitrus r flumina mittere terris. **3uue.** **Et** facient optata tonitru eqnas. **Est** autem tonitrus vt in questionibus docet **Seneca** nubis tere tonus qui r tonus dicitur.

Tonescit / tonus fit. **Var.** **Tonitrib** r tpla tonescit.

Tonitro as. tonitru facio. **Hiero.** in **Ps.** expositione. **Qu** tonitruat deus silem voc facit rote.

Tonus / greca vox est. **Nam** greci **tonoy** dicunt sonu. **Unde** accentu quoqz tonon appellat quos veteres nostri imitari tenoz quasi tonoz accentu vocauer. **Et** tonus qui r tonitrus. **Item:** **Tonus** / nerius q ex veraqz parte stomachi est. **Item** **Tonus** spaciū id qu to abest a terra circulus celi citiu / hoc est lunare: ceterum sezigintilex milia stadioz: vt inquit **Varrian** quonia vt in sonis interuallu cum legitima qntitate minima ex duobus sonis inter se diuersis: ita in celo minima a terra spaciū ad lunā tonū appellare placuit. **Hui** mēsure dimidiū hemitonū. **Ton** po cū hermitonio pporione facit sesqplā: hoc est sesqaltera.

Tophus / genus lapidis asperi q defacili in arenam resolutur. **Quid.** **Et** leuibz tophis. **Hinc** **Tophinus** **Et** tophace / adiectiua. **Sue.** **Que** tophina ac lignea antea erat. **Pl.** **Est** alba rufa columbina argyllacea tophacea / arenacea.

Topos/latine locus. **Topicus** localis. Unde Aristo. & Cicero. **Topica** libros appellatur. i. locorum sedes in quibus huiusmodi loci demonstrantur. **Tropo**. Non topica: id est locales sedes argumentorum.

Topiari dicitur opus ex arbore/aut frutice/aut herba factum ad decorum: ut sunt testudines camere/naues auctule & huiusmodi: que ex buxo vel hedera & huiusmodi: quaz natura sequax est & flexibilis fieri consueverunt. **Dictum** topiariū ex eo Topo Topoy hoc est a locis que in his varia constituntur. **Que** & topia ab idoneis scriptoribus nuncupantur. **Cicero**. lib. vii. **Haberes** deorum simulachra seu fabularum dispositas explicationes: non minus troianas pugnas seu vlyssis errantes per topia/ ceteras que sunt eorum similibus rationibus ab rerum natura procreata. **Quidā** a funiculis quos in oleo terendo circumligatos instrumentis illis: topia greci vocant. **Cicero**. ad. **Q**. fratrem. **Topiari** laudant ita omnia conuestiunt hedera. **Plinius**. **Accedit** in topiario opere lauri genus que taxa dicitur: ramos spargit a radice topiarij ac coronarij operis. **Hinc** Topiarij dicuntur qui topiaria faciunt: sicut coronarij qui faciunt coronas. **Idē** statue myrti genera topiarij faciunt. **Et** ars ipsa topiaria dicitur ut argentaria. **Cicero**. **Et** denique illi palliati/topiaria facere videantur.

Topothesia dicitur potest loci positio vel descriptio: nam topus locus thesis positio.

Tornus instrumentū fabule quo ligna polita reddunt. **Torno** as. ad tornū polito. **Plinius**. lib. xxxv. **Lapis** est qui cauatur tornaturque in vasa coquendis cibis vtilia. **Hec** tornare est circumagere. **Idem** in eodē. **Quarū** in officina turbine ita vibrati penderunt ut puero circum agente tornarent. **Hinc** **Detorno** quod est de aliā tornano. **Plinius**. lib. xii. **Lignū** grande intus firmesque duricie ex quo velares detornant annulos.

Tornatile pe. cor. quod torno factū est. **Tornum** artis. & tornumati/opus politum celatū **Tornum** enim sculpo & celo significat. **Sunt** autē tornumata opera delicate & eleganter sculpta siue celata. **Gal.** **Tabulas** signa tornumata emunt **Tornumati** celatores greci dicuntur. **Tornumatis** ars ipsa que & anaglyphices sculporum & celatorum scribit **Plinius**. lib. xxxiii. **Demetrius** phidias artes toreutice aperuisse & demonstrasse quā polydorus. **Sicyonius** mox erudit ac consummat. **Var.** **Artes** phidiasce toreuma clarū.

Torus lectus ab intortis herbis dicitur. **Virgilius**. **Unde** toro pater geneas sic orsus ab alto. **Toros** etiā appellamus pulpā carnis musculosam: in qua est robur et valentia: ut sunt partes membrorum neruose callosasque & in se prope modū collecte. **Unde** **Torosus** a. um. **Scribit** **Col.** parandos esse boues nouellos ceruice longa & torosa. **Gal.** **Flaccus**: protulit **Horredosque** toris in formibus artus: quod & de venis quoque dicitur cum varicū in motu quibusdā in locis turgescunt. **Cor.** **Celsus**. lib. vii. **Ac** per ipsos venarū toros ineguale est in herbis **Plinius** vitur hoc verbo de **Inula** scribens: **Brevioris** est sed torosior amariorque inula. **Col.** lib. iii. **Arbutiuā** vitem que putare tam alligare diligeret oportet. **Nam** in ea fructus maxime vis consistit: diuiniusque perennat que firmis toris & idoneis locis religata est.

Torulus dimi. a toro. i. paru' lect'. **Plautus**. in am. **Tum** meo patri torulus inerat aure' sub petaso.

Toralis & per apocope toral a toro: **Dappa** longa quā super lintheola ponimus & omnia lecti stragula toralia dicuntur. **Horatius**. **Hec** turpe toral ne sordida mappa. namque super toros sternitur vestes stragule purpuree seu virides aut versicolores. **Idem** in Ser. **Et** tyrias dare circum illora toralia vestes.

Torniamen ludus erat qui troia dicebatur/ quasi per troiana agmine dicitur torniamen.

Torqueo as. si. sum. & torū significat insecto. **Plinius**. **Hec** tū binas per diuersas coassationes subterni capita earum prefigi clauis: ne torqueant. **Virgilius**. lib. ii. **geor.** **Iturburos** tan torqueunt in arcibus: id est torqueunt do sunt. **Teren.** **Vide** ut ille sibi os contorsit carni fer. **Hinc** aliquando torqueo ponitur pro gyro celestis rotare. **Virgilius**. **Est** illum ter fluctus ibidem torqueat agens circum. **Aliquando** pro torquendo iacere. **Idem** **In** medias telum torsit primus achivos. **Aliquando** pro gubernare: ut **Plinius** & terras qui numine torqueat. **Aliquando** pro sustinere: ut **Ubi** marim' atias **Arem** humero torqueat. **Aliquando** pro tormentū inferre. **Lactantius**. lib. ii. **Beatus** est igitur sapiens in tormentis. **Sed** cum torqueatur pro fide/ pro iusticia/ pro deo: illa patientia doloris beatissimū faciet. **Donat** **Torqueus** hominē extorqueus veritatem. **Hinc** tormentū & tortura. **Aliquando** pro filare: ut est **liud** **Junie**. **Denelope** melius/leuius torqueus arachne. **Aliquando** pro trahere: ut **Virgilius**. **Torqueus** ionāia **sapa**. **Huius** composita sunt: **Ab** torqueo/ quod est torquendo aufero. **Contorqueo**. **Virgilius**. lib. i. **geor.** **Pro** luit inlano contorqueus vertice syluas **Fluuiorū** rex **Eridan**. i. euertēs. **Detorqueo**/ distorqueo/ extorqueo/ intorqueo/ intertoro/ obtorquo/ contratorqueo/ retorqueo/ retrotorqueo/ iacero/ remitto. **Cicero**. lib. i. **Lato**. **Quo** quidē me proficiscens haud sane quis facile retraxerit/ nec tanquam pilam retraxerit. **Et** retrorqueus est rursus flectere. **Col.** lib. v. **Id** ut scire fiat memoriae alligato: ne torqueat armentū/ sed tantū insectū deuinciat. **Petro**: queo/ ante flexo. **Idem** lib. iii. **Syllius** **Articus** protoro capite & recuruato/ ne pastinatum effugiat hūctū semen dimisit.

Torus a. um. quod non est rectū sed flexum. **Augustinus**. **De** bes unde corrigas quod in te torū est.

Tortum/machina ad torqueandum sapa. **Pacu.** **Nam** in re tenebras sepe & lacerabo fame clauium & sanguis artus toro distrahant.

Tortuosus a. um. quod est tortū. **Cicero**. in **Lel.** **Hec** enim fidū potest esse multiplex ingenij & tortuosum.

Tortile pe. cor. quod retortū & replicatū est. **Quid.** **Tortilis** a digitis erudit anxia meis.

Torto as. frequentatiuū/ significat vehementer torqueo. **Pomponius**. **Inter** in silum in coclearum eculeum: vbi tolutum toro.

Tortor/ qui torqueat. i. cruciat: vel ad questionem ponit: vel qui lapidē tormeto iacit. **Unde** ab **Ammiano** torores ballistarū appellati sunt: qui ex ballistis tela contorqueunt & iaculantur.

Tortura/ supplicij: ut in sacris litteris. **Seruo** malui lo tortura & cōpedes.

Tortiuū/ vini est nouissime expressum: ut apud **Lato**.

Torcū/ quod vlti torcularē & per apocope torcular. **pe.** pro. edificij vinariū & machina a torqueo: quo vna torqueat. **Plinius** a preluendo/ pro trabe accipi solet que yug calcant. **Lacus** qui continet multū prelo exvina ceis expressum. **Improprie** autē lacus/ preli & torcular: pro eodem accipiuntur.

Torcularius a. um. quod ad torcularē pertinet. **Var.** **Si** sit centum iugerum habere oportet vasa torcularia instructa trina.

Tormina genus morbi a torqueo: cum dolore torqueatur intestina exulceratione. **Et** de dysenteria: ut lib. iii. scribit **Celsus**. **Et** his cruor manat: frequens deiciendi cupiditas dolor in ano est. **Plinius**. **De** intestinum torminibus cholericis efficacissimum. **Hinc** **Torminosi** qui cum morbum patiuntur: quos & dysentericos greco vocabulo appellant. **Cicero**. **Ita** dicimus grande dinofos: quosdam torminosos. **Plinius**. **Tormines** masculino genere protulit. **Hippocrates** morbos esse signū in dysenteria si carnes egerant. **Galenus**

scribitur dylentia fieri quado materia exuberans ca-
lore glans inficitur & fit salia.

Tormentu[m] suppliciu[m] qd datur alicui ad perquirenda ve-
ritatem v[el] ad cruciatu[m] inferendu[m]: vt est illud: Omnes
sancti quanta passi sunt tormenta. **Car.** Dedit tri-
turam tormentu[m] appellat[ur] q[ui] ibi frumentu[m] terat. Et
tormentu[m] generale vocabulu[m] est omniu[m] machinaru[m]
sara tela: & id genus varia torquentu[m]. **Esar.** u. con.
Ad extremas fossas castella constituit: ibiq[ue] tormeta
collocauit. Dicitur autem tormentu[m] a torquendo **Α**
Λειψο τ[η] δ[ε] βασταροσ και βασταριστ[η]σ και το ρη
μα βασταριστ[η]σ.

Torques & torquis tam masculini q[ui] feminini generis
p[ro] probu[m] significat[ur] circuli aurei s[er]uile obortu[m]:
colli ornamentu[m] & summi pectoris. **Propert.** Tor-
quis ab incisa decidit vna gula. **Sellius:** Caput gal-
li p[re]cidit: torquem detraxit e[us] languinol[et]a in col-
lum posuit. Refert **Plinius** torquibus aureis aurili-
ares externos donatos fuisse a romanis. At ciues no-
nisi argenteis. **Scribit** **Vegetius** lib. ij. Quibus au-
rens torquis/ob virtutis p[re]miu[m] dabat: & hi duplas
consequantur annonas.

Torquatus/cognomen **Titi** **Danli** qui ad **Anienem**
ociso gallo/torquem detraxit. **Hic** est ille **Torqua-**
tus **Danlius** cuius iniustu[m] cum filius aduersus ho-
stem a quo p[ro]uocatus fuerat pugna[ss]et: e[us] occiso
questria spolia victor ad patre[m] tulisset: subito e[us] q[ui]
aduersus edictu[m] suu[m] & rei militaris disciplinam se-
cisset/ iussit occidi.

Torris/ lignu[m] teres cum ardet. **Titio** torris extinctus.
Lactan. **Titione** vulgus appellat extractu[m] foco: tor-
rens semiu[m]ta extinctu[m].

Torres/ es: torru[m] totu[m] sicco atq[ue] arefacio. **Qd** eti[am] de
frigore potest intelligi. **Car.** Frigore torret. **Sylur**
parat quadoq[ue] p[ro] viere. **Cirgil.** Nam rapidus tor-
rens sitentes syrius indos. **Quandoq[ue]** p[ro] aslare.
Pl. lib. xij. Si radicem bete in puina tostam super-
ederint ardore extigui. vnde carnes tostas appellat
vulgus/ si mutas t in r: qd dicam/ intelliges. **Quan-**
doq[ue] p[ro] vertere/ misere. **Luc.** Ingentes fato torre
de ruinas. **Quida[m]** hoc verbus **ατο** **του** **το** **περ**
deriuant/ qd est sculper/ celare.

Torresco/ torridu[m] fio. **A** quo retorresco/ rursus coquo/
vel rursus v[er]o. **Col.** li. iij. **Deinde** sata no[m] ita nutritur
vt an[te] coalescat/ q[ui] retorescant.

Torridus a. um. qd est aridu[m]. **Unde** estas torrida dici-
tur. **Hinc** retorridus. **Col.** lib. iij. **Missi** eni[m] recideris/
arbor tota fiet retorrida. **Et** inde torrida cosa que an-
te habitabilis non nunc campu[m] disputadi no[m] am-
plum habeo/ sed als dicemus.

Torrefacio/ comburo/ coquere facio aut multu[m] calefa-
cio. **Col.** lib. ij. **Et** subinde oportunit[er] solibus torrefa-
cta p[ro]teritur.

Torrido as. pe. cor. significat comburo.

Torens nomen generis masculini/ significat fluuium
qui non de fonte neq[ue] de viua aqua/ sed a pluuijs vel
de montibus in valles descendit & in mare vadit: et
estate siccat: aquis v[er]o hyemalibus inundatur & cur-
rit. **Interdu[m]** sumitur p[ro] fluuio. **Dieron.** in psalmis:
Inebriabuntur ab vbertate domus tu[us]: & torrete de
liciarum tuaru[m] potabis eos/ non siccabitur. **Torres**
vero participiu[m] posuit. **Cirgil.** **Hic** tantu[m] boze cura
mus frigora quantum **Dux** numeru[m] lupus/ aut torre-
tia flumina ripas. i. que torrentis more fluunt. **Hinc**
torrentio: & torrentissimus. **Iuue.** **Et** **Hyppseo** torre-
torridu[m] est volubilio.

Torpeo torpes torpui/ piger sum. **Cirgil.** lib. iij. **geor.**
Costetoq[ue] agmine cerui. **Torp[et]** mole noua & lum-
mis vix cornibus extant. **Hinc** **Torpeco**/ piger fio:
Salu. in **Iug.** **Ceterum** ingenium quo neq[ue] melius/

neq[ue] amplius in natura mortalius est in cultu atq[ue] fo-
coidia torpescere sinunt.

Torpo/animi & corporis debilitatio: a **Torpedine** pi-
sce cuius contactu corpus hebetat.

Torpo/as. penulti. p[ro]du. torpo/em induco. **Turp.**
Stupidus astacita eius aspectus torpo/auit homi-
nis amore.

Torpedo/piscis gen[us] qui limomersus occultat se & pi-
sces supranantes torpentes facit: postq[ui] v[er]o obroz-
puere deuorat. **Pom[on]** & p[ro] pigritia.

Torus a. um. a terredo e in d[omi]nata: vt ait **Ser.** **Tel-**
a tauris qui irati cum quad[am] truculentia respectant.
Nam toruitas p[ro]prie tauroru[m] est: vel a torro aspe-
ctu. **Hinc** aduerbia **Torue**/ toru[m] & torua. **Plau.**
Quid me torue aspectas? **Apul.** **Cum** toru[m] in eos
intuerecur. **Cirg.** **Talibus** gneas ardent & torua tu-
entem lenibat dicitis.

Tota & omne sic differunt/ q[ui] totu[m] dicimus vnus cor-
poris plenitudin[em]: omne de vniuersis vt rotum audi-
torium habet scholasticos: id est plenu[m] est auditoriu[m]
scholasticis. **Omne** auditoriu[m] habet scholasticos: id
est omnia auditoria. **Poete** tamen ista confundunt.
Sit aut[em] totus a tor: qu[ia] tot breue sit: totus v[er]o p[ro]
ductu[m]. **Quotus** v[er]o remanet breue. **Sciendu[m]** q[ui] si to-
tum est pluralis numeri partes quoq[ue] plurali nume-
ri esse debent: vt binas litteras a te suscepi: quaru[m] al-
teris tibi gratularis: alteris significas te esse in colu-
mem. **Si** v[er]o totu[m] licet dicitur significas te esse in colu-
m[en] habet: tum partes singulares esse debent: vt dele-
ctor duobus poetis/ altero greco/ altero latino.

Totidem/ significat tot similiter seu plane tot/ nec plu-
res/ nec pauciores.

Toricum dicitu[m] est quasi t[er]ra: vt inquit **Pl.** **Quonia[m]**
t[er]ros arbor est veneni p[re]sentissimi adeo vt si iumen-
ta t[er]ra folia comederint emoriant. **Hac** quida[m] **Simi-**
lacem dicit[ur] esse in arcadia t[er]ra siccitatis veneni: vt si
qs sub ea dormiat: cib[us] ve capiat/ moriat.

T Ante O et R

Trahea nome[n] poete cui inter comicos octauus locus
assignatur. **Diuis** meminit **Licero** libro. iij. **tusc.** **Et**
de finibus. **Est** & trahea gen[us] vestis. **Cuius** tria sunt
genera: vt **Sueto.** lib. de genere vestiu[m] inquit: **Anuz**
qd diis sacratu[m]/ tantu[m] de purpura. **Aliud** purpureu[m]
quod habet aliquid albi. **Tertiu[m]** augurale ex purpu-
ra & croco mixtu[m]. **Erat** autem vestis togata purpura
circu[m]duera subregmine piniceo qua[m] auree fibule an-
nectebant. **Cirgil.** de trahea regali ait: **Ipsa** quirina/
lilituo paruaq[ue] sedebat: **Succinctus** trahea: leuaq[ue]
ancile gerebat **Dicus** equu[m] domitor. **Hinc** **Trahe-**
ati qui trahea sunt induti. **Quidi.** lib. de fastis. **Hoc**
igitur vidit traheati cura quirini **Cum** rudib[us] popu-
lis annua iura daret.

Trahs & trabes trabis v[er]oq[ue] modo dicitur genere s[er]-
minio. **Dicit** a trahedo/ q[ui] in altum trahatur. **Pro-**
prie trabs vt vestis ait: sunt duo tigna edificii gratia
simul compacta. **Nam** cu[m] simplicia sunt non trabes
sed tigna dicuntur: qu[ia]s abusu[m] p[ro] vno ligno qua-
doq[ue] dicatur.

Trabica/ nauis dicta est/ q[ui] sit trabibus confixa. **Dacu.**
Trabitur trabica in alueos.

Trabales/ species tormentoru[m] a trabibus. **Idora.** libro
car. **Te** semp[er] anit[er] secua necessitas clauos trabales.

Trahea vel trachia/ arteria pulmonis: q[ui] & spiritalis
p[ro]p[ri]etate dicit. **Hic** in fistula.

Trachelus penul. p[ro]. collum spina a vertice ad fin[em].

Trachys/ latine asperum. **Hinc** **Trachino** trachina[st]
asperum facio.

Trachina/ oppid[um] **Campanie**: que nunc interposita a
tarachina vel tarachyn[um] arum: t[ame]n pluraliter: quod

